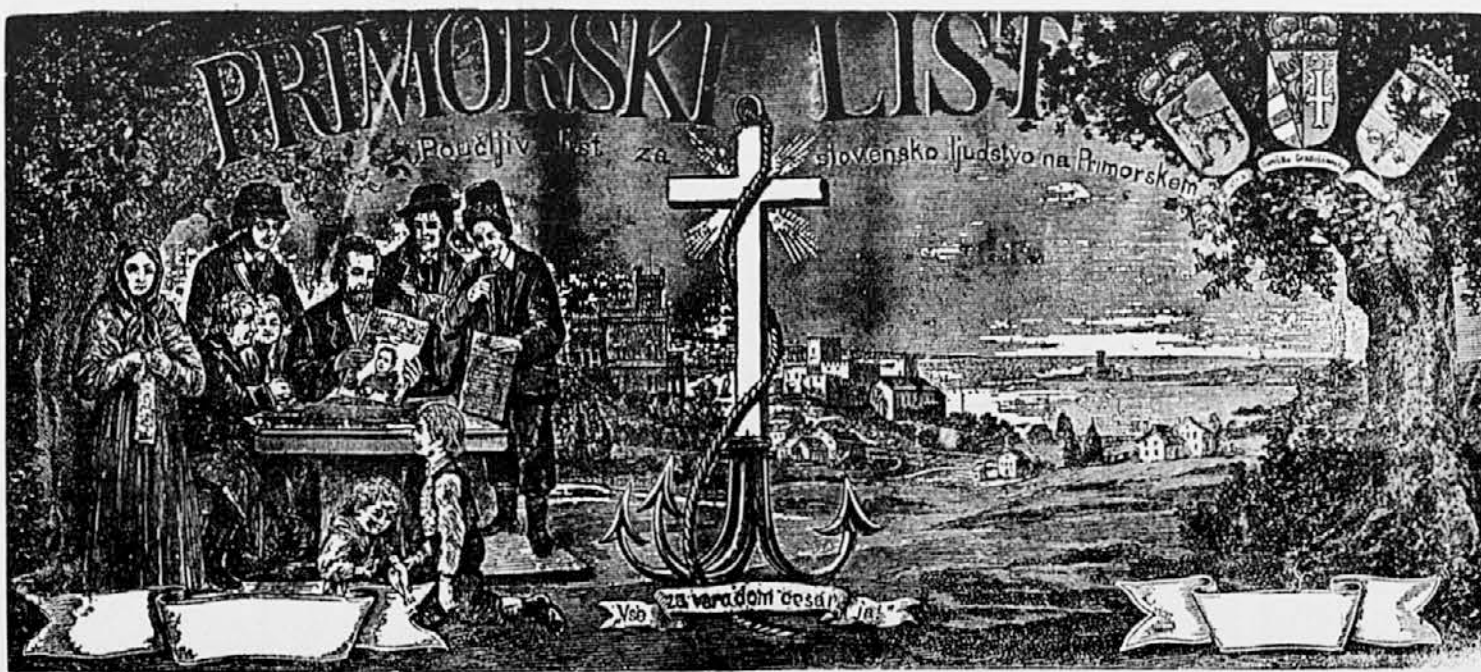

Izhaja vsaki četrtek ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena lista 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema Narodna Tiskarna v Gorici, ulica Veterinari št. 9.

Naročnino in nadržnina sprejema upravništvo v Gorici Semeniška ul. št. 16.

Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Gosposka ul. 9, v ulici Silvio Pellico, v ul. Ponte Nuovo 9, v Kapucinski ulici 1 v prodajalni »Kat. tiskov. društva« ul. Carducci, v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, po 8 v Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v, dvakrat 12 v, trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XXI. letnik.

V Gorici. 11. septembra 1913

37. številka.

Shod za slovenske mestne šole v Gorici. Demonstracije proti Nemcem.

»Narodni odbor« združenih Slovencev v Gorici je sklical minulo nedeljo ob 10¹/₂ uri dopoldne javni shod za slovenske mestne šole v Gorici. Že v jutranjih urah se je opazalo po goriških ulicah živahnejše gibanje kakor ob navadnih dneh. To gibanje pa je povzročilo to, ker je društvo »Deutscher Gesangverein, der Eisenbahner in Görz« napovedal za ta dan slavnost razvitja zastave na Telovadnem trgu. Povabili so na to nemško slavnost tudi Nemce iz drugih nemških dežel, posebno pa še s Koroškega, one Nemce, ki sovražijo vse, kar je slovensko. Kakor smo poizvedeli iz verodostojnega vira, je prišlo v nedeljo z vlakom ob 4. uri zjutraj okoli 160 Nemcev, ki so se razpršili po mestu.

Prihod Nemcev.

Ob 10¹/₂ uri dopoldne, ko so se velike grude Slovencev zbirale pred »Trgovskim Domom« in pred ljudskim vrtom, so prišli Nemci doli po Verdijevem Tekališču s tremi zastavami.

Zastava, katero so pozneje razvili, je bila le napol zavita. Ko so prišli do ljudskega vrta so začeli upiti »Heil!« Slovenci, stoječi pred »Trg. D.«, v ka-

terem se je imel pričeti takrat shod odgovorili so z »živio!« kliči.

Nastal je silen vik in krik. To je zastavonoša zastave, ki se je imela razviti, »pristnega Nemca« Dernovška tako prestrašilo, da je začel z zastavo bežati po mestnem vrtu, kjer se je začel pravi lov na zastavo. Povedati je treba tu, da je policija prejšnji dan Slovincem zagotovila, da Nemci ne bodo smeli »in corpore« z zastavami korakati na Telovadni trg. No, konecno se je vendar-le posrečilo Nemcem, da so spravili svojo nesrečno zastavo preko zidu na Tel. trg. Slovenci pa so se zbrali še v ogromnejšem številu pred ljudskim vrtom — kajti prišla je iz dvorane »Trgovskega Doma« še ona množica zborovalcev, ki je čakala, da se prične javni shod — in močno so zadonele pesmi »Hej Slovenci«, »Lepa naša domovina«, »Gorica je slovenska« itd. Vsklikanja »Živio!« pa ni bilo ne konca ne kraja.

Veličasten shod v »Trgovskem Domu«.

Ob 11. uri je otvoril javni shod ob nabito polni dvorani — bilo je kakih 1200 udeležencev — član narodnega odbora Šapla. Pozdravil je množico in pojasnil pomen današnje slovenske manifestacije za slovensko šolstvo v Gorici. Za predsednika shodu je predlagal dr. Podgornika. Dr. Podgornik se je zborovalcem zahvalil za izkazano mu čast, izrazil željo, naj zborovalci mirno poslušajo poročila govornikov, ki bodo na shodu poročali zagotovivši, da bo na koncu dal vsakemu besedo, ki bi se za njo oglašil.

Prvi govornik je bil

dr. Puc.

Pojašnjevati je postopanje goriškega magistrata o priliki ustanovitve slovenske mestne šole Podturnom. To postopanje se ne zлага s sklepom deželnega šolskega sveta in pa z odlokom ministerstva za uk in bogočastje. Nastanili so šolo v stari Catinellijevi vojašnici Podturnom. Goriški magistrat se strastno upira premestitvi te šole v sredino mesta. Potem je govornik prečital interpelaciji župnika Grčca in pa ono dr. Rojca, stavljeni v deželnem zboru l. 1905. V prvi se zahteva ustanovitev slovenske mestne šole v sredini mesta, v drugi se pa dokazuje nesposobnost Catinellijeve vojašnice za šolsko uporabo. — In še danes — je rekel govornik — nimamo slovenske mestne šole v sredini mesta, marveč si moramo Slovenci sami vzdrževati svoje šole v zavodih »Šolskega Doma« in pa v Cirilmetodovi šoli na Blančah. Kaj bi bilo s Slovenci v Gorici, ako bi ne imeli »Šolskega Doma« in rodoljubov, ki so ga ustanovili? Še nadalje bi se vršilo raznarodovanje in Slovencev bi danes ne bilo 12.000 v Gorici. H koncu je pozivljaj zborovalce, naj stoje trdno v boju za slovensko mestno šolo, dokler ne zmaga pravica.

Nato je povzel besedo

L. Lukežič

Govornik je najprej konstatiral, da takega shoda, kot je današnji še nismo videli v Gorici, kar priča, da je narodna zavednost goriških Slovencev precejšnja. Boj za slovensko šolo v me-

stu je že dolg. Boj je hud, a ga konecno moramo izvojevati. V Poturnsko vojašnico, kjer še krepki mladenči vojaki, brez nevarnosti za svoje zdravje niso mogli prebivati, ne pošljemo goriški Slovenci svojih otrok. Mi zaslužimo boljše plosnje v mestu. Lahki pravijo, da nimamo pravice do slovenske šole v mestu, češ, da smo »calati«. Ako smo mi »calati«, potem so »calati« tudi oni Lahki, ki končujejo svoje priimke na ič in čič. Ko oni zapustijo Gorico, potem storimo to tudi mi. Sramota je, da otroci regnikolov imajo v Gorici palače za ljudske šole, Slovincem pa so dali za šolo staro vojašnico polno stenic. Danes vidimo Nemce in Lahe skupaj v boju proti Slovincem in goriški magistrat je dal Nemcem na razpolago Telovadni trg in mestno godbo — ki sta tudi naša lastnina — da smejo razviti nemško zastavo. Bi-li ne bilo bolje, da bi se Slovenci in Lahki postavili skupaj v močno falango proti nemški poplavi, ki grozi poplaviti celo Goriško doli do Trsta! — Nobenega slovenskega očeta naj ne bo v Gorici, ki bi upisal svojega otroka v italijansko ali nemško šolo. Renegatov smo goriški Slovenci imeli že dovolj. Boj za ustanovitev slovenske mestne šole v sredini mesta pa moramo nadaljevati do konca.

Kot tretji govornik je nastopil

Fr. Kremžar.

Govornik se je dotaknil Nemcev s Koroškega, ki so prišli danes v Gorico na nemško slavnost. Kaj bi bilo, ako bi goriški Slovenci bili tako drzni, da bi nameravali prirediti v Celovcu na jav-

Papež Pij X.

(Dalje.)

Toda kmalu je bil Sarto zopet povišan. Poleg vodstva v semenišču izročil mu je škof še vodstvo škofijske pisarne in ga imenoval za generalnega vikarja. Kot tak je spremljal škofa na vizitacijskem potovanju po škofiji. Tako je spoznaval razmere in mišljenje, ki je vladalo po vaseh, mestih, samostanih in šolah ter si pridobival vedno večjo sposobnost za škofa.

Kolikor bolj se je škof staral, toliko več dela je zvrčal na Sartovo rame. Temu je pa z delom rastlo tudi veselje. Počitka skoraj ni poznal; le en izlet mu je bil silno ljub, in to je bil od časa do časa — izlet k materi.

Sedaj je imel sredstev, da bi lahko pomagal svojim; toda saj so imeli dovolj za življenje, in poleg tega je bilo toliko revežev, ki niso imeli niti najpotrebnejšega. Bolj, nego v Tomolu ali Salzanu, so ga tukaj oblegali reveži. — Dasi so večkrat zlorabili njegovo radodarnost, vendar je zmerom v njem zmagala ljubezen.

L. 1882. je umrl škof Zanelli: Sarto je moral prevzeti službo kapitularnega vikarja, dokler ne bo imenovan nov

škof. Ko je potem novi škof prišel, ostale so Sartu vendar vse časti in službe, ki jih je imel dotlej, dokler se ni poslovil od Trevisa.

Jožef Sarto, škof.

Ko je Sarto nekega jesenskega dne l. 1884. ob navadni uri prišel v škofovo palačo, vprašal ga je škof:

»Ste-li brali novico, da je škof v Mantovi povišan in imenovan za nadškofa v Vidmu?«

»Ne,« odvrnil je Sarto.

»Ali veste, kdo bo njegov naslednik?«

»Ne,« bil je zopet odgovor.

»Prav, torej pojdite z menoi!« rekel je škof ter peljal Sarta v domačo kapelico. Ko je Sarto tam pokleknil, izročil mu je škof papežev breve (odlok), v katerem je bil Sarto imenovan za škofa v Mantovi. Sarto je kar ostrmel. Takoj je poslal v Rim prošnjo, naj bi se ga prezrlo. Toda zastoj! V Rim so predbro poznali njegove vrline in prednosti in so vedeli, da je edino on mož, ki bo kos žalostnim razmeram, ki so tačas vladale v mantovanski škofiji. Škofovski sedež je bil namreč tačas vsled nasprotovanja italijanske vlade več let nezaseden. Brezversko časopisje je

ljudstvo zapeljalo v liberalizem in socialdemokratizem, v versko malomarnost in neznačajnost. Tudi duhovščina se je zelo izpridila. Cela škofija je bila kakor izgubljena, razkropljena čreda brez pastirja. O, koliko truda in bridkosti je čakalo v Mantovi Jožefa Sarto! A on je bil v resnici mož, katerega je izbrala božja previdnost za rešitelja Mantove.

Hude skrbi in težave so njegovo že tako usmiljeno in dobrotljivo srce še bolj omečile. Do revežev je bil tako radodaren, da so mu morale sestre zaklepati perilo, drugače bi bil razdal vse. Večkrat je zastavil tudi škofovski prstan, da je dobil denar za uboge.

Nekega dne ga zavpraša sestra: »Jožef, kaj naj pa še kuhamo sedaj, ko si postal škof?«

»Nič več in nič manj, kakor do sedaj« — bil je odgovor.

Ko je kot mantovski škof prvičkrat videl svojo mater, pokazal ji je svoj dragoceni prstan in rekel: »Tu poglej, mamica, kako lep prstan so mi darovali!« — Mati se je nasmehnila, iz oči pa so se ji utrnile solze. Potem pa je odvrnila: »Da moj sin; pa ti ne bi imel tega prstana, če ne bi bila jaz imela te-

ga.« — In pokazala mu je poročni prstan.

Kmalu je božjo previdnost Sarta vzela ljubljene čredi ter ga poklicala drugam. L. 1891 je umrl patrijarh v Benetkah in treba je bilo zopet iskati moža, ki bi bil sposoben za to važno mesto. —

Jožef Sarto, kardinal in patrijarh.

Težko je bilo Mantovancem, ko jih je zapustil škof Sarto; a tudi njemu je bila ločitev silno težka.

V Benetkah ni vladal tačas najboljši duh. Sovražniki cerkve, zlasti socialdemokratje in framazoni, so imeli vso oblast v rokah. Že ob Sartovem prihodu je ta lepa družba pokazala svoje protiverske rožičke s tem, da se ni korporativno vdeležila sprejema patrijarhovega. Namesto brezverskih mogotcev vsprejelo je pa ljudstvo v tem večjem številu svojega višjega pastirja. Ko je šel sprevod mimo mestne hiše, bila so tam vsa okna zaprta. Sarta je gotovo to nekoliko nemilo dirnolo, saj je želel pač vsem biti dober pastir. In tu ga doleti to žaljenje! — Najbrže se je že tačas rodil v njegovi duši načrt, kako bi se dala zlomiti moč cerkvi sovražne klike in vstvariti nove, srečnejše razmere. (Dalje pride.)

32

nem trgu razvitje svoje zastave. Neusmiljeno zatirajo koroški Nemci koroške Slovence in knjižica spisana v nemškem jeziku, ki nosi naslov »Aus dem Wilajet Kärnten« nam jasno priča, kako grdo postopajo koroški Nemci proti Slovencem. Slovenci smo patrijotičen narod in kot tak zaslužimo boljše življenje. A pri nas v naši ljubi Avstriji je že tako, da najslabše se godi onim narodom, ki so čuvaji države. — V Trstu se je oglašil cesarski namestnik, ki je imel pogum, izdati ukaz, da mora tržaška mestna občina odpustiti iz službe vse one uslužbenke, ki so pristojni v Italijo. A kaj se je zgodilo. Cela Italija je po koncu, vse protestira proti »držnosti« tržaškega namestnika, ki se je upal izdati tak odlok. — Ravnopravnost zahtevamo Slovenci povsod in to moramo doseči. V to pomozi Bog in sreča junaška!

Nato je dal predsednik prečitati po zapisnikarju sledečo

resolucijo:

Z ozirom na dejstva, da si morajo Slovenci v Gorici sami vzdrževati svoje ljudske šole, da se mestna uprava dosledno ne briga za slovenske potrebe na šolskem polju, da mestni uradi nečejo poznati jezika polovice mestnega prebivalstva in da mestna občina vso svojo moč, ki jo podeljuje avtonomija vedno uporablja proti slovenskemu življenju —

Slovenci zbrani na javnem shodu dne 7. sept. 1913 v Trgovskem domu protestirajo proti vsem krivicam, ki se gode Slovincem v Gorici od strani mestne uprave, poudarjajo slovesno, da bodo uporabljali vsa sredstva v njihovo odstranitev.

konstatirajo, da se z ustanovitvijo mestne ljudske šole Podturnom, ki ne odgovarja ne po legi ne po stanju svojemu namenu, ni zadostilo odločbi dež. šolsk. sveta z dne 24./6./94, naučnega minist. z dne 25./10./94, razsodbi upravnega sodišča z 26./6./95, s katerimi se je izreklo, da je mestna občina goriška dolžna dati goriškim Slovincem slovensko ljudsko šolo, še manj pa predpisom državnih in deželnih šolskih zakonov.

Zahtevajo vsled tega, da zgradi mestna uprava na primernih krajih v goriškem mestu zadostno število ljudskih šol za goriške Slovence ter

pozivljajo visoko c. kr. vlado, da ona kot najvišja čuvarica zakona, gleda na to, da vdobé v okolišju goriške mestne občine stanujoči Slovenci vse v državnih temeljnih zakonih zaimčene pravice ter da se poslužijo v to tudi najstrožjih sredstev — razpusta občinskega sveta in imenovanja vladnega komisarja.

dodatno zahtevajo, naj vlada ustanovi v Gorici tudi slovensko realko, in nadalje zahtevajo na vseh slovenskih ljudskih šolah v mestu zraven slovenskega učiteljstva tudi slovensko postrežniško osebje.

Resolucija je bila soglasno in navdušeno sprejeta.

Nato se je oglašil k besedi dr. Vošnjak, ki je govoril o razvijajočem se slovanstvu, o pravicah, katere nam pritičejo kot avstrijskemu in patrijotičnemu narodu in obširneje razložil pomen slovenskega šolstva za razvoj naroda

Nato se je oglašil k besedi A. Brajnik, ki je zahteval ustanovitev slovenske realke, katera misel je izzvala gromovito pritrdjevanje narkar je zahteval Perko, naj bodo poleg slovenskega učiteljstva na slovenskih mestnih šolah nastavljeni tudi slovenski postrežniki, kajti na sedanji slovenski mestni šoli Podturnom je za postrežnika Italijan.

Konec.

Predsednik se je k sklepu zahvalil zborovalcem za možato obnašanje, se zahvalil govornikom ter priporočal udeležencem slogo goriških Slovencev. Le v slogi je moč. Sloga jači, nesloga tlači! Vsi za enega eden za vse! — Potem je svaril udeležence pred morebitnimi demonstracijami in opomnil, naj se mirno razidejo.

Vsem govornikom je zbrano občinstvo burno pritrdjevalo s ploskanjem in z gromovitimi »dobro!« in »živio!« kliči. Po končanem shodu je množica še stoje zapela pesem »Hej Slovenci!« ter potem zapustila dvorano.

Shod se je končal opoludne.

Demonstracije po shodu.

Med shodom je stala pri »Trgov. domu« in v ljudskem vrtu velika množica radovednežev. Opoludne je bil shod končan in ravno takrat so Nemci na Telovadnem trgu razvijali svojo zastavo. Nemci so peli — laški muzikanti so godli. Prizor za bogove! Vhod na Tel. trg je stražilo kakih 30 redarjev. Po shodu so se hoteli napotiti slovenski zborovalci po Verdijevem tekališču proti municipiju, prepevajoč »Hej Slovenci!« Na čelu množice se je nakrat dvignila

slovenska zastava.

Kot bi trenil so bili skoro vsi tam se nahajajoči redarji okoli nje. Z golimi sabljami v rokah so jo iztrgali zastavo-noši. Pri tem je dobil en redar brezpomembno rano od drugega redarja. Policija je nato manifestantom zabranila pot proti municipiju ter množico podila proti Travniku. Prišlo je s strani gledališča še eno krdelo redarjev, ki je na jezen ukaz nadkomisarja Casapiccole planilo na umikajočo se gnečo, ki se je potem razšla po raznih ulicah in po Travniku. Pri sadnem trgu so hoteli neki laški frkolini napraviti protidemonstracijo, a so slabo naleteli. Policija se je teh takoj lotila in spustili so se v divji beg. Vrvanje po ulicah je trajalo do 1 ure, potem je dobila Gorica navadno lice.

Popoldan.

V nedeljo popoldne je bilo v Gorici jako živahno. Radovednost je gnala skoro vse v ljudski vrt, odkoder so gledali Nemce, ki so se ob jako klavernem številu zbrali okolo odra, na katerem so se pele razne nemške pesmi. Polovica navzočih je bila Italijanov. — Pozneje se je vršil še ples, ki je trajal pozno v noč.

Aretacije.

Pri opoldanski manifestaciji je bilo aretiranih več oseb: Slovencev, Italijanov in Nemcev, katere so pa takoj izpustili.

Mnogo krivde na demonstracijah zadene one, ki so kljub obljubi, da ne bo Nemcem dovoljen korporativni prihod na Telovadni trg, vendar dopustili, da so prišli z zastavami celo do ljudskega vrta.

„Novi čas“ in slovenska gimnazija.

Kakor smo že obširno poročali, smo dobili v Gorici popolno slovensko državno gimnazijo, ki je prvi zavod te vrste na celem slovenskem jugu. S tem dejstvom je na večne čase združeno tudi ime našega prvoboritelja in voditelja dr. Gregorčiča, ki je poleg drugih ugodnosti na korist goriškim Slovincem dosegel tudi to, po čemur smo že dolgo hrepneli. Sedaj imamo v Gorici čisto slovensko učiteljšče in čisto slovensko gimnazijo, obojega bi brez dr. Gregorčiča danes še ne imeli, to je pribita stvar, tudi če temu ali onemu izmed novejših »prvoboriteljev« ni prav.

To zaslugo je priznal dr. Gregorčiču tudi ljubljanski »Slovenec«, četudi ga je bil ravno par dni prej proglasil za političnega mrliča. Gotovo bi gospodje okoli »Slovenca« tega ne pisali, ako bi jih ne bila k temu prisilila suha in gola resnica. Tako so povedali po tem, kar smo mi na Goriškem sicer že vedeli; a dobro je, če se bere tudi v »Slovincu«, ker nekateri bi drugače hoteli to stvar kar utajiti, kar je sedaj vendar težje. »Ni nobena tajnost, da je to predvsem sad prizadevanja dr. Gregorčiča, kojega zasluge zlasti na šolskem polju mora vsak Slovenec hvaležno priznati, naj sicer z njim v vsem soglašaj ali ne.« Tako je pisal »Slovenec«, ki je čutil dolžnost vsaj registrirati to važno, kulturno dejstvo. Toda tega suhega, golega dejstva »Novi čas« ni vtegnil prebaviti in prinesiti svojim čitateljem, ker je stalo tam notri ime dr. Gregorčiča.

To ime je gospode okoli »Novega časa« spravilo čisto iz tira in namesto da bi kratko poročali resnico, kot so storili to drugi listi in tudi njih duševni oče »Slovenec«, so napisali raje daljšo kranjsko klobasico, ki pa za enkrat še ni popolnoma pripravna za hrano. Ker vsebuje nekatere nepravilne sestavine, si bomo to stvar ogledali nekoliko, da čitatelje opozorimo, kako »vestno« poroča goriški »Novi Čas« o goriških domačih zadevah. Če pa še doma ni informiran, potem seveda lahko vsakdo vidi, kakšne so one novice, ki prihajajo od drugodi. Mislimo, da bi bil moral »prvi« goriški list o tako važnem kulturnem dogodku poročati nekoliko drugače kot je to storil »Novi Čas« od petka. —

Ker so si pri »Novem Času« že pridobili precejšnjo prakso v zatajevanju raznih resničnih dogodkov, so seveda v poročilu o novi slovenski gimnaziji brz zatajili ime dr. Gregorčiča, četudi so ga čitali v »Slovincu«. Kaj tudi »Slovenec« ni več merodajen za »Novi Čas«? Dalje vidi »Novi Čas« s enčene strani ter pridobitve, namreč slov. gimnazije. Nemci baje sedaj z njihovo gimnazijo čobe trdno pozicijo v Gorici. Tisti učenjak, ki je to modrost napisal, zasluži nekaj vinarjev na dan več kot kdo drugi. Kaj pa dosedaj, ko je bila samo nemška gimnazija v Gorici? Ali dosedaj niso Nemci imeli trdne pozicije? Čudna logika je to: sedaj ko imamo mi in Lahi svoja zavoda, sedaj so baje Nemci postali močnejši. Kdor to piše, naj spiše logiko za srednje šole, sistem »Novi Čas«!

Pa dalje! Slovenska gimnazija je humanistična in zato bodo hodili mnogi slovenski otroci raje v nemško, ki je realna gimnazija. Vprašamo, kdo je tega kriv, če bi se to res godilo, kar pa se ne? »Novi Čas« baje gospodari po celi deželi, torej mu bo lahko opozoriti vse one, ki bi hoteli v nemški zavod. Dosti jih ne bo, teh »nezavednih Slovencev«, kakor jih tudi sedaj ni, kakor se »Novi Čas« lahko prepriča. Zavod pa ni kriv, ako se ta ali oni izgubi; capito!

Dalje: »Novi Čas« vpije »Nemci so dobili novo poslopje« toda gospodje novostrujarji so se sami ustrašili te velike neresnice ter zapisali zraven »oz. popolnoma preurejeno«. Zakaj trdijo eno, če je drugo res? Tega gotovo dr. Srebrnič ni priporočal kot normo za katoliški tisk. Kar se poslopij tiče, je res da dobiti slovenska in laška gimnazija v kratkem čisto nove prostore v modernih novih stavbah, za katere je že določenih kot prvi obrok 220.000 K. Ker pa to ne gre od danes do jutri, so za sedaj slov. gim. razredi nastanjeni v starem poslopju v Šolski ulici.

Največja bomba je pa ta. »Novi Čas« stoče in javka sledeče: »Vsa najboljša učila iz stare gimnazije so prenesli v nemško, slovenska pa bo opremljena čisto beraško«. Ali vedo gospodje pri »Novem Času«, kako grdo neresnico so zapisali s tem stavkom? Resnica je ta-le: Ne le vsa najboljša, ampak sploh vsa učila stare gimnazije je dobila nemška realna gimnazija. Tako so želeli vsi slovenski gg. profesorji in posebno še strokovnjaki za fiziko in naravoslovje. Zakaj? Zato, ker so ti aparati in učila precej zastarela in preperela in povečini tudi ne več posebno uporabna. Za nova učila na slovenski gimnaziji pa je določenih osem tisoč kron za enkrat in vse potrebno je že naročeno pri najboljših firmah na Dunaju. Informirali smo se tozadevno pri par gg. profesorjih in ti so izjavili, da so prav zadovoljni, da je vsa stara učila vzela nemška gimnazija, ker sedaj dobi slovenski zavod čisto nove, moderne aparate in nova učila. Radovedni smo kaj poreko sedaj gospodje pri »Novem Času«, bržkone bodo tudi to resnico — zatajili. Želeli pa bi pri tej priliki tudi vedeti, kako si n. pr. »Novi Čas« predstavlja slovenski pouk v zemljepisju z nemškimi zemljevidom. To je več kot novostrujarska umetnost.

Ob koncu tega famoznega poročila v »Novem Času« pa stoji kot krona slovenske žurnalistike à la »Novi Čas« še trditev, »da tiče v tej novi pridobitvi nove krivice.« »Krivica« pri vsej stvari je pač le to, da nam je slovensko gimnazijo v Gorici priboril dr. Gregorčič, ne pa dr. Breclj. Ako bi ne bila zgodovina nove gimnazije tako tesno zvezana z imenom dr. Gregorčič, potem bi bil ta novi zavod največja in najkrasnejša pridobitev. Izborjen je zaključek v »Novem Času«. Faktum je tedaj, da smo dobili v Gorici slovensko gimnazijo, ki dobi popolnoma nova moderna učila že v tem mesecu in v par letih novo poslopje. Kaj takega pa imenuje »Novi Čas« »nove krivice« in kliče: »Protijem (krivicam) zopet v boj!« — Komu na čast bo ta strahoviti »boj«, si res ne vtegnemo misliti. Če pa je mor-

**Če hočete imeti dobro, lepo novomodno in po ceni
jesensko obleko in sploh manufakturno blago, obrnite se zaupno do tvrdke TEOD. HRIBAR v Gorici
Gosposka ulica števil. 6.**

Prosimo ne prezreti!

HEDŽET & KORITNIK, manufakturna trgovina v Gorici.

Vsled preureditve lokala velike zaloge in pomanjkanja prostorov so se cene vsemu blagu, nekateremu skoraj za 20% znižale. Toraj nobeden naj ne zamudi te redke prilike, vsakdo

in to v svojo lastno korist naj si ogleda valogo, kakovost blaga in prepričal se bode o čudovito nizkih cenah. Pogledati ne stane nič, tudi ni nihče primoran kaj kupiti. Začasno uhođ le iz šolske ulice (Via Scuole) št. 3-5. **Cene stalne!**

Priporoča se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hotel »Pri Zlatem Jelenu«.

Istotam se sprejemajo abonenti po dogovoru po zelo ugodnih cenah.

Alojzij Gril, mizarški mojster

v Št. Andrežu pri Gorici št. 81

priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo dobro urejeno mizarško delavnico in zalogo pohištva. Kdor želi kupiti po ceni, naj se obrne do te tvrdke. Sprejme tudi naročila po vzorcih. — Plačevanje se dovoljuje tudi na obroke.

JOSIP TERPIN

naslednik Antona Potatzky

v Gorici na sredi Raštelja št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovanje nirnberškega in drobnega blaga, ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine za pisarne, kadilce in popotnike. Najboljše šivanke in šivalne stroje; potrebščine za krojače in čevljarje. — Svetinjice, rožni venci in mašne knjige.

Hišna obuvala za zimске in letne čase.

Raznovrste semena, trave in detelje.

Najboljše preskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih na deželi.

P. n. g. pričakujem obilnih odjemalcev

Učenec I. ali II. razreda kake srednje šole se sprejme od nemške družine v popolno oskrbo

Ulica Orzoni 34 A.

Vino, motno, zavreto se popravi kakor tudi odvzame se prevelika množina kisline vinskemu moštu ali vinu. Vzorec prinesiti ali poslati. Naslov pové upravništvo »Primorskega Lista« Semeniška ulica 16, II. nadstropje.

Dalaonica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica št. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

JOSIP CULOT

v Raštelju št. 2 — 25 v Gorici.

Velika zaloga vsakovrstnega igrač, okraskov za božično drevesce in punčk za igračo.

Razpela iz kovine in lesa, rožni venci, podobice, rokavice iz volne in sukna, moške in ženske nogavice, čevlje in kape za zimsko sezono; zaloga drobnarije za kramarje na drobno in debelo, kipi, in svetniki iz porcelana, kovčki, pipe, ustniki cevi itd. itd.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

MIHAEL TURK

GORICA na Kornu št. 6. GORICA priporoča slavnemu občinstvu svojo brivnico. Zagotavlja točno postrežbo. — Sprejema naročila za maskiranje po zmernih cenah.

ODLIKOVANA TISKARNA

JAKIN

Gorica, via Formica

is priporoča za odjemanje raznega peciva navadnega in najfinejšega. Pecivo je najboljše. Priporočam se cenj. odjemalcem za obileposet. S spoštovanjem E. Jakin

Čitajte!

Važen oglas »Slovenske Straže«

Čitajte!

V današnjih težavnih razmerah zamorete obogatitile s srečko!

Turška srečka

je v to svrhu prva in najpriporočljivejša srečka, ker ima šest žrebanj vsako leto, ker znašajo glavni dobitki vsako leto 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000, 200.000 zlatih frankov, ker je tedaj zanjo izdan denar m.r. zadeti najmanj 400.000 frankov, ker je tedaj zanjo izdan denar varno naložen kot v hranilnici, ker igra še dolgo vrsto let in obdrži kupec po izplačilu kupnine trajno igralno pravico brez vsakega nadaljnega vplačevanja, ker znaša mesečni obrok samo 4 kroše 75 vinarjev, in ker zadobi kupec že po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico.

POZOR! Prihodnje žrebanje se vrši dne 1. oktobra 1913!

1 turška srečka italijanskega rdečega križa z 10 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po samo 6 K. Podaje pojasnila in naročila sprejema za »Slovensko Stražo« g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg št. 19.

Sprejmejo se marljivi sotrudniki pod ugodnimi pogoji.

Prvo primorsko avtorizirano stavbeno in kamnoseško podjetje

Alojzij Tavčar

v Dutovljah okraj Sežana

zapriseženi sodni izvedenec

izvršuje vse potrebne načrte, proračune in cenitve za stavbe, vodnjake, ceste, nagrobne spomenike in druga razna monumentalna dela **Cene zmerne.**

„CENTRALNA POSOJILNICA“

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

v GORICI

obrestuje hranilne vloge po 5%. Daje članom posojila na vknjižbo po 6%, na menice po 7%, na mesečno odplačevanje, ki znaša mesečno 2 K za vsakih 100 K. Rentni davek plačuje posojilnica sama. Zadrugi urad je v lastni hiši **Corso Glus. Verdi** št. 32, I. nad. — Uradne ure vsak dan razun nedelj in praznikov od 8. ure zjutraj do 1. popoldne.

ODBOR.

2-3 dijake se sprejme na hrano in stanovanje v gosposki ul. Zdrava hrana, soba svetla in zračna. Lep razgled. Naslov: J. Lutman »Narodna tiskarna« v Gorici.

Sante Busolini

trgovec z jedilnim blagom v Gorici

naznanja slav. občinstvu, da je preselil svojo trgovino iz dosedanjih prostorov na Kornu št. 13

v ulico sv. Antona št. 2 tik trgovine g. Ig. Saunig.

V rovih prostorih bo postregel slav. občinstvu z najboljšim blagom, nizkimi cenami in dobro postrežbo. — Istotako tudi v svoji

podružnici v Solkanu št. 31 I.

Obenem priporoča svojo apnenico v Solkanu. Cenj. naročila se sprejema v trgovini v ulici sv. Antona št. 2 in se izvršujejo točno.

Ugodna prilika!

V novi trgovini pri Soškem mostu št. 63 (Via Ponte Isonzo) v Gorici se dobi vsakovrstno sveže oblačilno blago po prav nizki ceni. Blago za moške obleke pa po tovarniških cenah.

S tako nizkimi cenami postrežem lahko radi tega, ker sem si nabavil veliko množino blaga.

Za obilen obisk se priporočam

Anton Jug.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice s znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico (varstvena znamka) popije. Okrepé želodec, storé, da izgine v kratkema času omolica in šivotna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenica 60 vin.

Viktor Toffoli - Gorica

prva zaloga oljkovega olja

Via Teatro 16. — Via Seminario 10.

Oljkino olje, pripeljano naravnost iz Istre, Dalmacije, Valone, Bari, Lucca, Nizza, Oneglia.

Cene so sledeče:

	liter	Kron
Jedino olje	1.04	
Namizno olje	1.12	
Istrsko-oljkino olje	1.28	
Valona	1.40	
Bari	1.40	
Oneglia	1.60	
Lucca	2.—	
Nizza	2.40	

Sprejema naročila ter pošilja franko na dom, kakor tudi na dežele in izven države.